

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

EBOLA VİRÜSÜ HASTALIĞI

Dr. İsmet BATTAL

Erzurum, 24 Ekim 2014

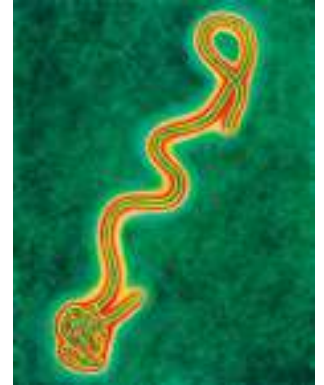
Ebola Virüsü Hastalığı

Ebola virüs hastalığı, viral hemorajik ateşlerden biridir.

Akut, sistemik, zoonotik bir hastalıktır.

Fatalite hızı yüksektir.

İnsanlarda ve maymun, şempanze, goril gibi diğer primatlarda hastalığa neden olur

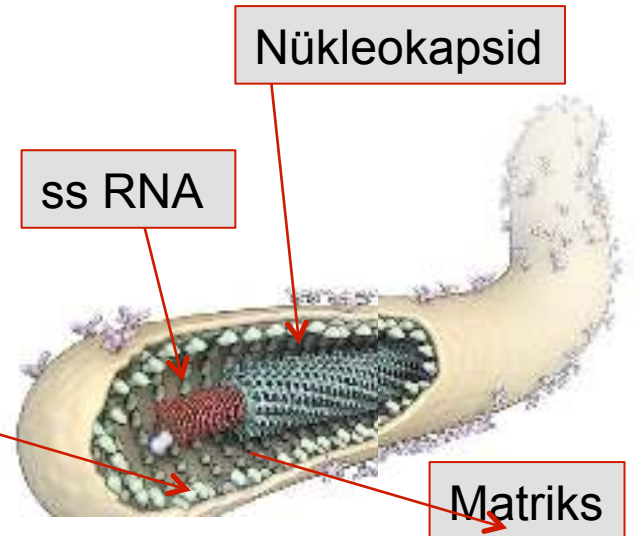
Kategori A biyolojik tehdit

Etken

- ◆ Etken virüs *Filoviridae* ailesi, Ebola cinsi içinde yer alır
- ◆ Tek iplikçikli, zarflı RNA virüsü
- ◆ Beş alt türü bulunmaktadır
 - ◆ Bundibugyo virüsü (Bundibugyo ebolavirus)
 - ◆ Ebola virüsü (*Zaire ebolavirus*)
 - ◆ Sudan virüsü (*Sudan ebolavirus*)
 - ◆ Tai Forest virüsü (*Tai Forest ebolavirus*)
 - ◆ Reston virüsü (*Roston ebolavirus*)
 - ◆ insanlarda hastalık yapmaz

RNA polimeraz

Etken

- ◆ Virüs sodyum hipoklorite, lipit çözücülere, %2 glutraldehite ve ultravioleye duyarlıdır.
- ◆ 5 dk kaynatma veya 60°C'de 30-60 dk ısıtma ile inaktive olur.
- ◆ Sıvı veya kuru materyalde birkaç gün yaşayabilir.
- ◆ Oda sıcaklığında ve 4°C'de birkaç gün (6 gün) infektivitesini devam ettirebilir.

Tarihçe

Kongo Demokratik Cumhuriyeti

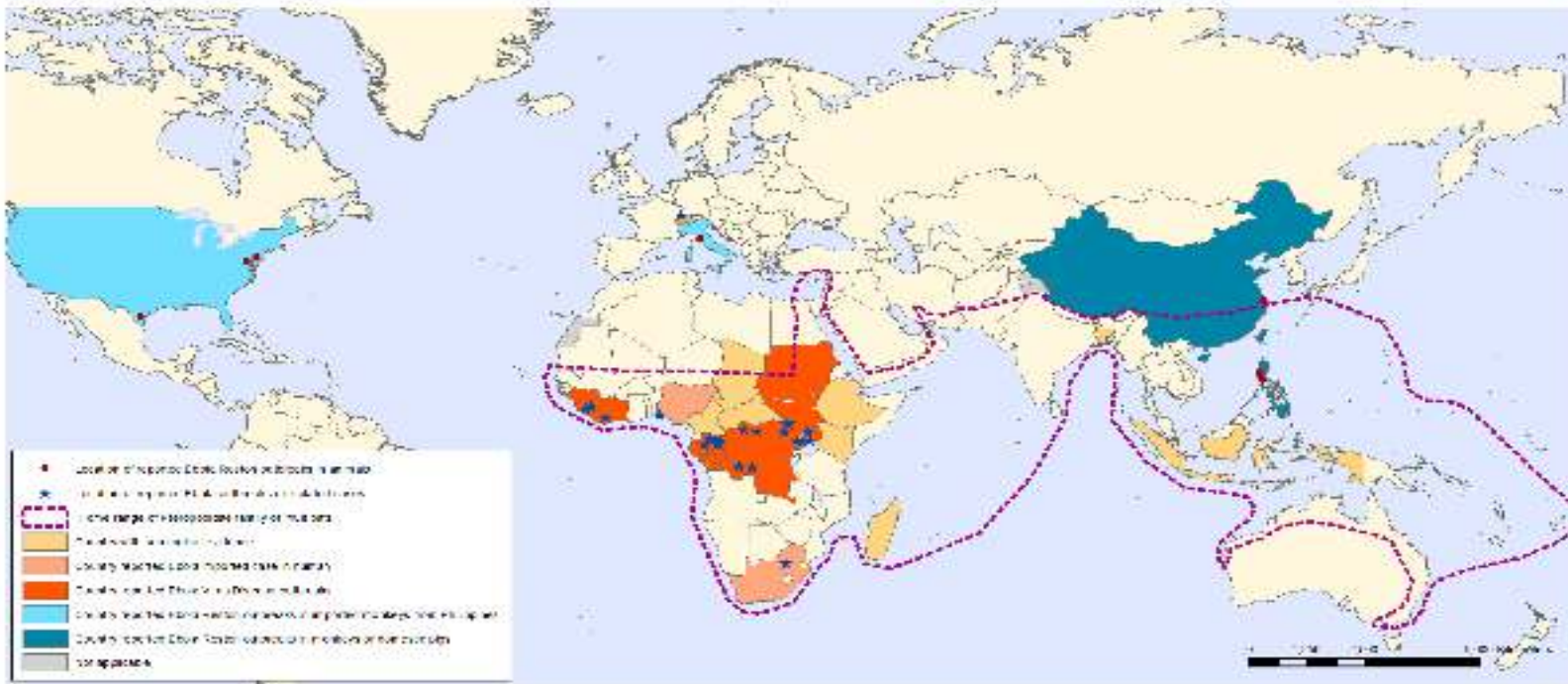
- ◆ İlk kez 1976 yılında Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde Ebola nehri kıyısında tespit edilmiştir
- ◆ Yakın temas ve ortak enjektör kullanımı nedeniyle yayılmış
- ◆ Salgında 313 hasta
 - ◆ Ölüm 280
 - ◆ Fatalite %88
- ◆ Daha sonra Afrika'da aralıklı salgınlar görülmüştür.

İnsanlarda ve Hayvanlarda Ebola Virüsü Hastalığı Salgınlarının Dağılımı

Geographic distribution of Ebola virus disease outbreaks in humans and animals

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: World Health Organization
Map Production: Health Statistics and
Information Systems (HSIS)
World Health Organization

World Health
Organization

© WHO 2014. All rights reserved.

Güncel Durum

22 Ekim 2014

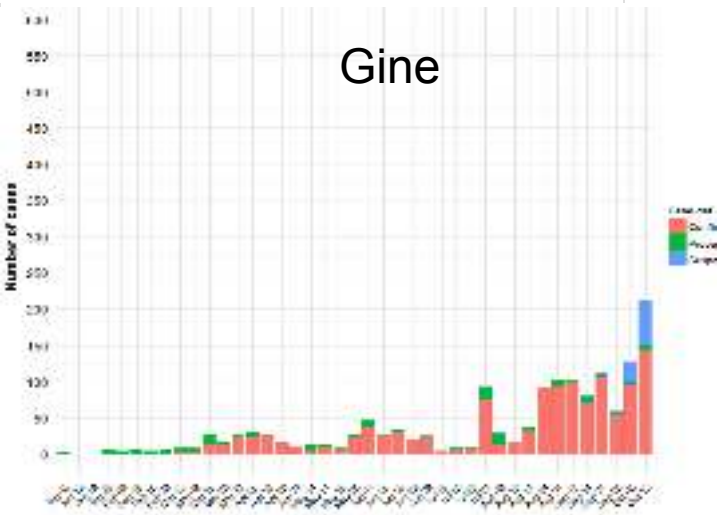
9915 olgu (kuşkulu-doğrulanmış)
4555 ölüm
Liberya; 4665 olgu, 2705 ölüm
Sierra Leone; 3706 olgu, 1259 ölüm
Gine; 1540 olgu, 904 ölüm
Nijerya; 20 olgu; 8 ölüm
Senegal; 1 olgu
ABD; 3 olgu, 1 ölüm
İspanya; 1 olgu
Kongo; 68 olgu, 49 ölüm (farklı virüs)

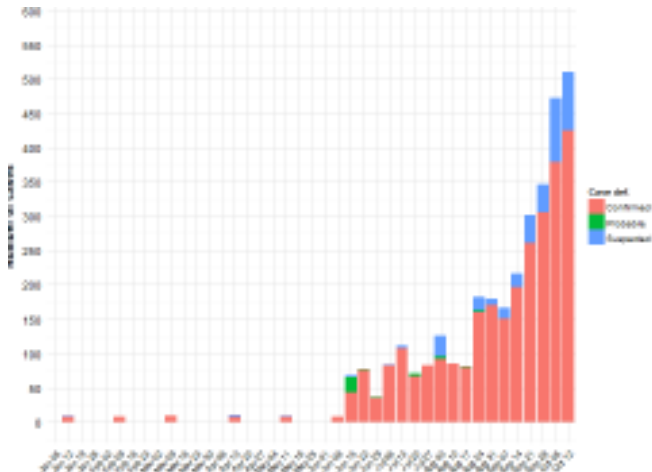

Gelecek

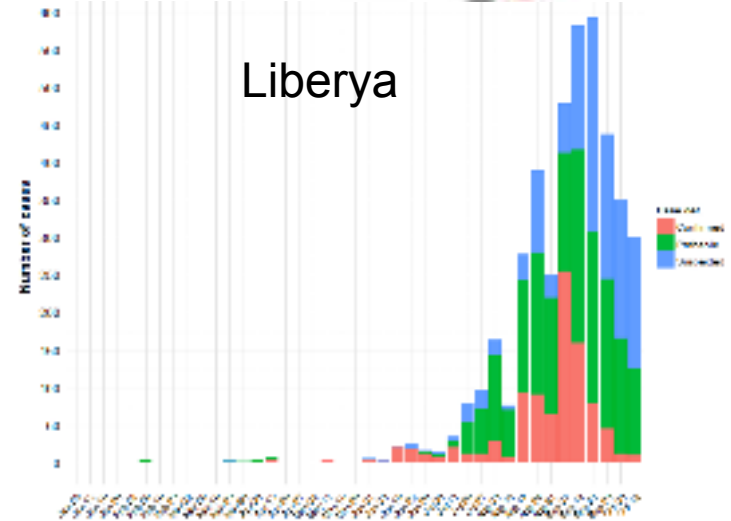
Gine

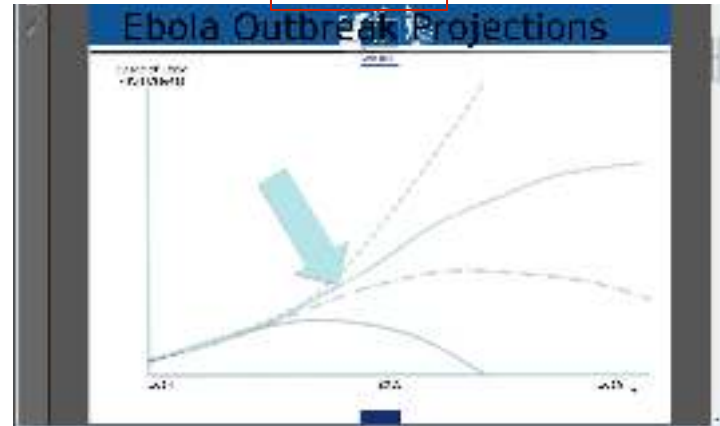
Sierra Leone

Liberya

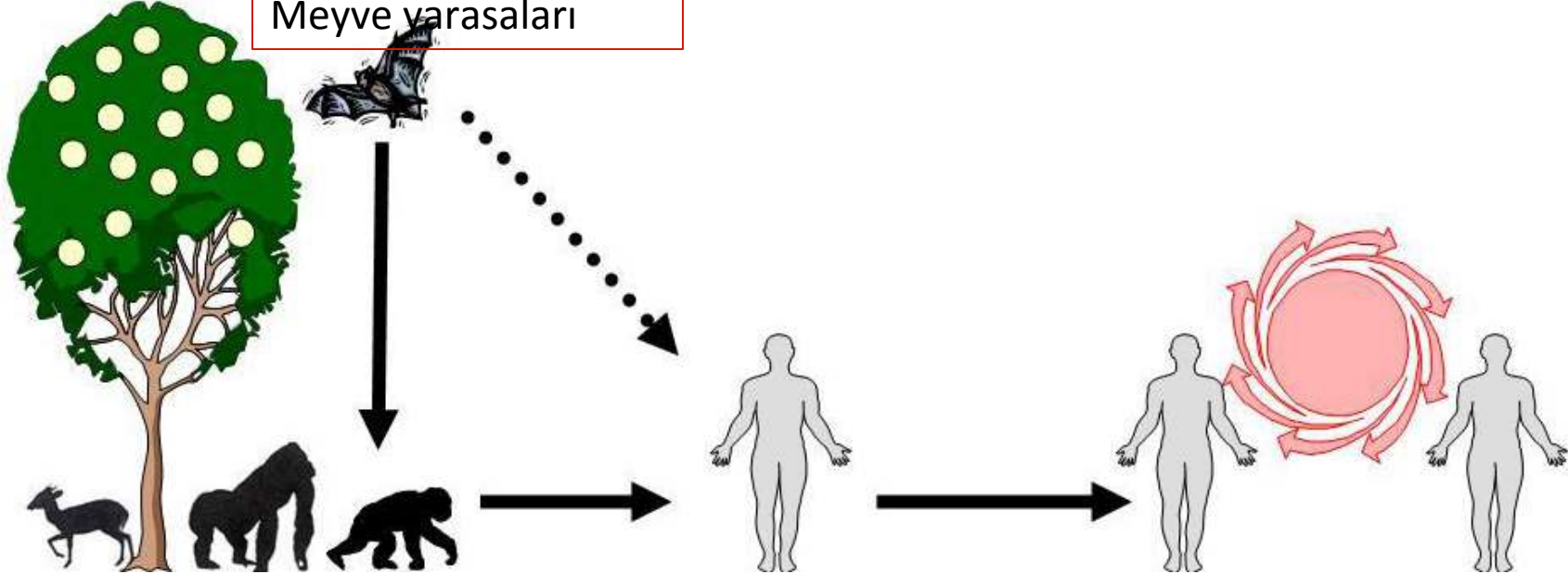
ECDC

Ebola Virüsü Hastalığının Geçişi

Virüs rezervuarı:
Meyve varasaları

Primatlar
-Epizotik-

İnsanlarda primer infeksiyon

Sekonder geçiş

Su ve normal gıdalarla geçmez

İnsandan İnsana Geçiş

2014 salgınında olguların yarısından çoğu insandan insana geçiş

Kan

Kusmuk

Dışkı

Ter

Gözyaşı

Anne sütü

İdrar

Bulaşlı yüzeylerle temas

Perkütan temas

Aerosol oluşturan işlemler

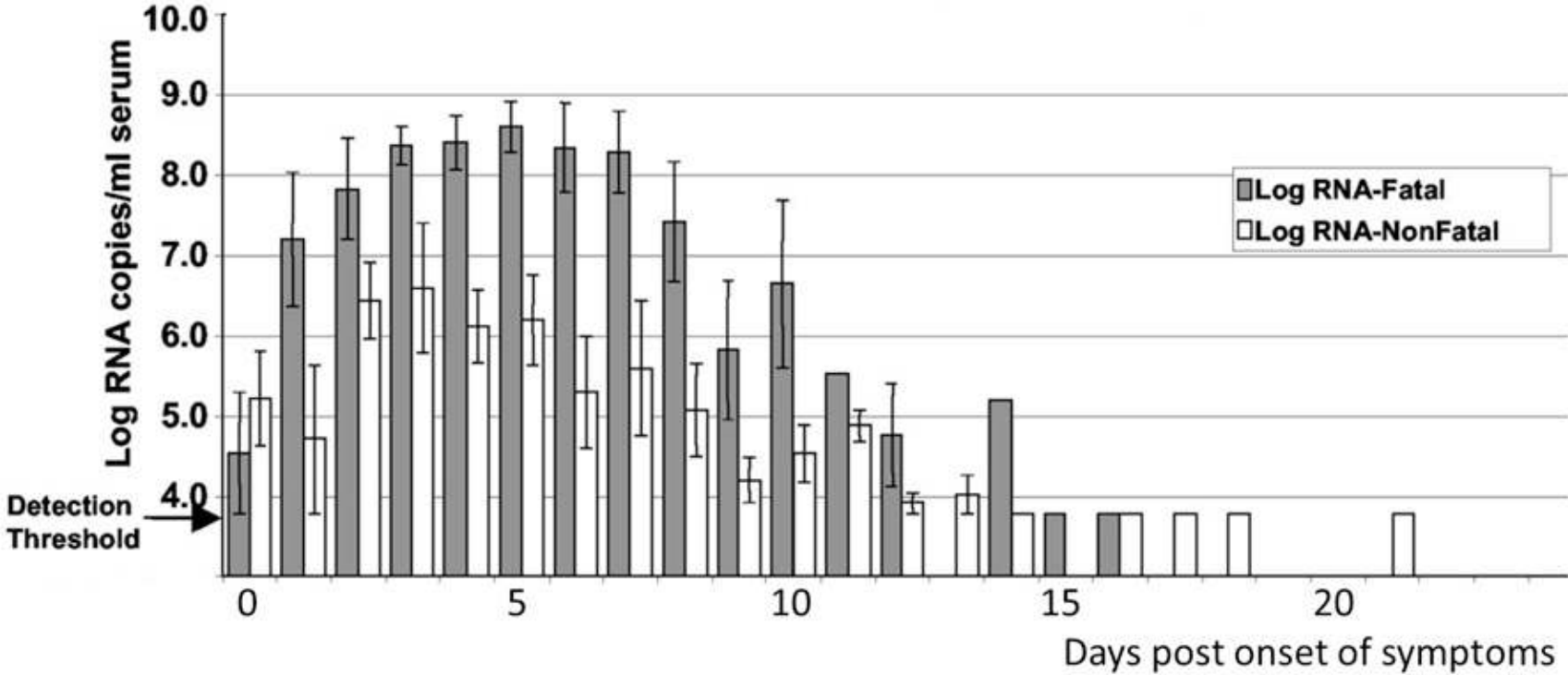
Anneden bebeğe?

Hava yolu ile geçmez (mevcut bilgiler)
Sağlam deriden geçmez
Semptomları olmayan kişiden geçmez

Etkin bir izolasyon yoksa R_0 ;1,8
Geçmişte; 2-7

Kanda Ebola Virüs RNA Bulunma Süresi

Ölüm sonrası iki gün infeksiyöz

Semende 90 günden fazla kalabilir

İnkübasyon Süresi

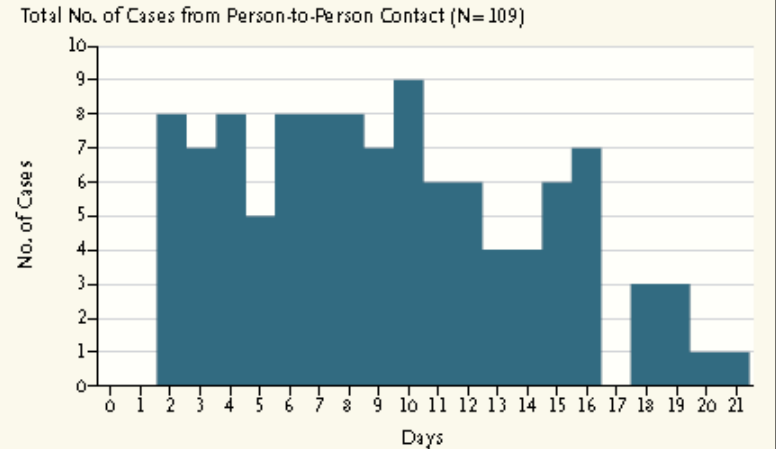
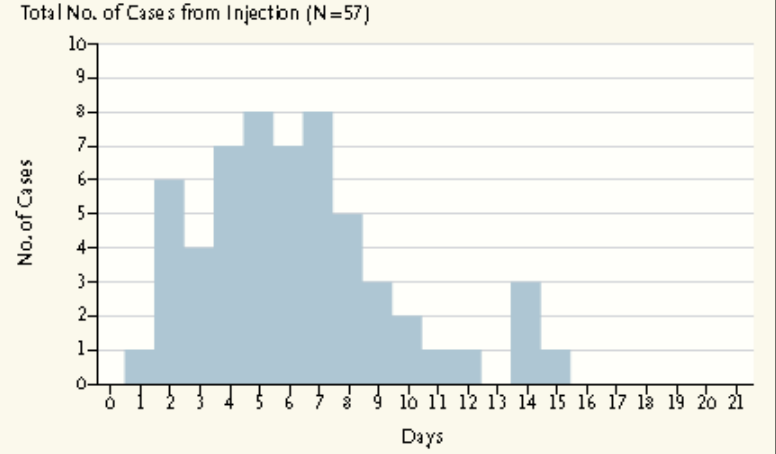
İnkübasyon süresi;

2-21 gün

(ortalama 4-10 gün)

Perkütan yaralanma
sonrası: 6 gün

Yakın temas sonrası: 8 gün

Klinik Bulgular

- ◆ Ani başlayan ateş (%87,1)
- ◆ Halsizlik (%76,4)
- ◆ İştahsızlık (%64,5)
- ◆ İshal (%65,6)
- ◆ Kusma (%67,6)
- ◆ Mide-karın ağrısı (%44,3)
- ◆ Kas ve eklem ağrıları (%39,4)
- ◆ Kanama (%18,9)

(Mukozal, vajinal, diş eti, burun kanamaları, hematemez, melena, hematüri)

Diğer bulgular;

- ◆ Döküntü (eritematöz, makulopapüler, peteşi, ekimoz)
- ◆ Gözde kızarıklık
- ◆ Hıçkırık
- ◆ Öksürük
- ◆ Boğaz ağrısı
- ◆ Göğüs ağrısı
- ◆ Nefes almada zorluk
- ◆ Yutmada zorluk
- ◆ İç kanamalar

2014 Salgını Olgu Analizi

3343 doğrulanmış 667 olası olgu

- ◆ İnkübasyon: ort. 11,4 gün
- ◆ Ortalama yaş: 32 (21-44)
- ◆ Cinsiyet farkı yok
- ◆ Olgu fatalite:%70,1
- ◆ Mortalite riski
 - ◆ >44 yaş
 - ◆ Semptom sayısı fazla olanlar
 - ◆ Hemorajik semptomu olanlar
- ◆ R0; 1,2-2.02. ort: 1,71

Önceki epidemilere benzer
Virüste değişim düşünülüyor

Laboratuvar Bulguları

- ◆ Lökopeni (lenfopeni)
- ◆ Trombositopeni (50000-100000/mm³)
- ◆ ALT, AST ↑
- ◆ Amilaz ↑
- ◆ Protrombin zamanında uzama
- ◆ aPTT ↑
- ◆ Fibrin yıkım ürünlerinde artış
- ◆ Proteinüri
- ◆ Tüm laboratuvar işlemlerinde laboratuvar güvenliğine uyulmalıdır
- ◆ Hastaya gereksiz işlem ve testler yapılmamalıdır.

Ayırıcı Tanı

- ◆ Sıtma
- ◆ Kırım Kongo Kanamalı Ateşi
- ◆ Tifo
- ◆ Riketsiyöz
- ◆ Menenjit
- ◆ Sepsis
- ◆ Bruselloz
- ◆ Leptospiroz
- ◆ Akut hepatitler
- ◆ Şigelloz
- ◆ Çikungunya

Laboratuvar Tanısı

- ◆ Antijen yakalama ELISA testi
- ◆ RT-PCR (biyogüvenlik düzeyi 3, inaktive örneklerde 2)
- ◆ Elektron mikroskopi
- ◆ Virüs kültürü (biyogüvenlik düzeyi 4)
- ◆ IgM ELISA(biyogüvenlik düzeyi 3, inaktive örneklerde 2)

Testler viral hemorajik ateşler için DSÖ tarafından tanınmayan ulusal bir referans laboratuvarında yapılmışsa ilk 25 pozitif ve 50 negatif örnek doğrulama için DSÖ laboratuvarına gönderilmeli

Testler viral hemorajik ateşler için ulusal referans laboratuvarında yapılmış ise başlangıçtaki testler doğrulanmak için gönderilmeli

DSÖ tarafından tanınırsa kendi sonuçlarını vermeli

Laboratuvar Doğrulama Testleri

POZİTİF OLGU

NEGATİF OLGU

- ◆ Ya PZR ile viral RNA +
- ◆ Ya Ebola antijen testi +
- ◆ Ya ELISA IgM testi +

Kuşkulu olguda negatif diyebilmek için

- ◆ 48 saat ara ile iki PZR testi negatif olmalı

Hastaneden taburcu edebilmek için 48 saat ara ile iki PZR testi negatif olmalı

Tedavi

◆ Destek tedavi

- ◆ Hemodinamik izlem
- ◆ Sıvı-elektrolit tedavisi
- ◆ Oksijen ve kan basıncı kontrolü
- ◆ Gerekğinde kan ve kan ürünleri transfüzyonu
- ◆ Beslenme desteği

◆ Ko-morbid koşulların tedavisi

◆ Varsa bakteriyel infeksiyonların tedavisi

DSÖ; Öncelikle iyi bir destek tedavi verilmeli
Bunlar sağlandıktan sonra yeni ve deneysel tedavilere
yönlenmeli

Deneysel Tedaviler

- ◆ Monoklonal antikolar (Zmapp)
- ◆ RNA modulatörleri:küçük inhibitör RNA, fosfo-morfilino oligonükleotidler
- ◆ Nükleozid analogları
 - ◆ **BCX4430** (temas sonrası profilaksi, adenozin analogu,)
 - ◆ brincidofovir;
 - ◆ JK-05(Çin): RNA polimeraz üzerinden etkili
 - ◆ **TKM-Ebola(FDA)**: RNA ile interfere oluyor.
- ◆ Konvalesan serum
- ◆ Antikoagülan ilaçlar
- ◆ Diğer; immunomodulator ilaçlar; interferonlar ve östrojen reseptör modulatörleri

Aşı Çalışmaları

- ◆ Ebola virüs proteinini eksprese eden **rekombinant veziküler somatitis virüs (VSV-EBOV)** temelli aşı (Kanada-Amerika)
- ◆ Ebola virüs proteinini eksprese eden **rekombinant şempanze adenovirus** temelli aşı (ChAd-EBOV) : cAd3;Faz 1-2 (ABD, İngiltere)

Salgın Kontrolu

Olgu tespiti

Uygun transportu

İzolasyonu

Erken Tanı

Tedavi

Katı enfeksiyon kontrol önlemleri

Temaslı izlemi

Ülkelerin hazırlığı

İletişim ve işbirliği

Giriş kontrolü

Ulusal Hazırlık ve Eylem Planları Yapılmalı

Yüksek riskli temas

- ◆ Perkütan (iğne batması gibi) yaralanma veya mukozaya EVH hastasının vücut sıvısının teması.
- ◆ EVH hastasına doğrudan bakım verme veya kişisel koruyucu ekipman olmaksızın EVH hastasının vücut sıvısına maruz kalma.
- ◆ EVH hastasının vücut sıvısı örnekleri ile kişisel koruyucu ekipman olmaksızın laboratuvar testi çalışanı veya standart biyogüvenlik kurallarına uymayan laboratuvar görevlileri.
- ◆ Salgının görüldüğü ülkelerde cenazeye doğrudan teması olan veya bakım veren, cenazede görev alan kişisel koruyucu ekipman kullanmayan kişiler.

Risk oluşturabilecek diğer temaslar

- ◆ EVH hastası ile ev içi ve gündelik temas
- ◆ Salgın görülen ülkelerde EVH hastası ile sağlık kuruluşlarında veya toplumda yakın temas.

Yakın temas:

- EVH'li hastanın yaklaşık 1 metre yakınında olmak veya önerilen koruyucu donanımı giymeksizin hastanın odası veya tedavi edildiği yerde uzunca bir süre bulunmak.
- Önerilen kişisel koruyucu donanımları giyinmeksizin EVH'li hastayla doğrudan kısa süreli temas (Örn; tokalaşmak).

Süpheli Vaka

Epidemiyolojik Kriterler

Semptomlar ortaya çıkmadan önceki 21 gün içinde;

- ◆ Doğrulanmış veya şüpheli Ebola Virus hastalığı vakasının kan veya diğer vücut sıvıları ile temas veya
- ◆ Ebola virüsü hastalığının yayılımının aktif olduğu bölgede yaşıyor olmak veya
- ◆ Bulaşın aktif olduğu bölgeye seyahat etmek veya
- ◆ Endemik bölgede yarasa, kemirgen veya maymun, şempanze gibi primatlar ile doğrudan temas (dokunma, ısırılma, etini yemek vb).

Klinik Kriterler

- ◆ **Ateş ≥ 38 °C ile birlikte klinik kriterlerden en az birisinin varlığı**
 - ◆ Baş ağrısı,
 - ◆ Kas ağrısı,
 - ◆ Bitkinlik, bulantı-kusma,
 - ◆ İshal, karın ağrısı,
 - ◆ Açıklanamayan kanama varlığı
- ◆ Sebebi açıklanamayan ölüm

Kesin tanı: Referans laboratuvarıda doğrulanmış vaka

KESİN VAKA:

Şüpheli vaka tanımına uyan ve Ebola Virüs Hastalığı laboratuvar tanı testleriyle doğrulanan vakadır.

Olgu Transportu-Kabul

- ◆ Referans merkeze transport
- ◆ Merkezin bilgilendirilmesi
- ◆ Belirlenmiş kapıdan kabul
- ◆ EKK bilgilendirilmeli
- ◆ İzole oda (varsa negatif basınçlı oda)
 - ◆ Tek kişilik,
 - ◆ Tuvalet, banyo içinde
 - ◆ Kapısı kapanır
 - ◆ Halı vb. olmamalı
 - ◆ Eşya sınırlı sayıda olmalı
- ◆ Kullanılan malzemeler odaya özel olmalı
- ◆ Giriş-çıkış kontrollü
- ◆ Az sayıda personel
- ◆ Az sayıda işlem yapılmalı

Tüm işlemlerde personel koruyucu donanım!!

Enfeksiyon Kontrol Önlemleri

- ◆ Standart önlemler-**El yıkama**
- ◆ Temas önlemleri
- ◆ Damlacık önlemleri
- ◆ Güvenli enjeksiyon uygulaması ve kesici alet yönetimi
- ◆ Güvenli örnek alma
- ◆ Güvenli ortam- kullanılan malzeme temizliği
- ◆ Atık yönetimi
- ◆ Laboratuvar güvenliği
- ◆ Temaslı izlemi

427 sağlık personeli hastalandı
236 ölüm

Personel Koruyucu Donanım

- ◆ Eldiven (çift eldiven),
- ◆ Sıvı geçirimsiz önlük,
- ◆ Sıvı geçirimsiz tulum,
- ◆ Koruyucu gözlük,
- ◆ Yüz kalkanı/siperi (tek kullanımlık),
- ◆ N95 maske,
- ◆ Su geçirmez ayakkabı, bacak koruyucu,
- ◆ Alkol bazlı el dezenfektanı.

Açıkta deri kalmayacak

Bir sorumlu monitörize etmeli
Giyinme-soyunma alanları belirlenmeli

Temaslı İzlemi

- ◆ Temaslı izlem ekibi
- ◆ Riskli teması olanların listesi
- ◆ Kişilerin risk konusunda bilgilendirilmesi
- ◆ Diğer kişilere geçişi engelleme konusunda bilgilendirme
- ◆ Evde kalması, toplu taşıt kullanmama ve kalabalık ortamdan uzak durma
- ◆ Semptomlar konusunda bilgilendirme ve yapılması gerekenler
- ◆ Semptomlar çıkınca başvuracağı tel. vb
- ◆ Günlük izlem
- ◆ Olgu yönetim planı

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

EBOLA VİRÜS HASTALIğI (EVH) SAğLIK BAKANLIğI ÇALIŞMALARINI VE MEVCUT DURUM

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Bakanlığımızca EVH salgın durumu başından itibaren takip edildi.
- Nisan 2014'te Çalışma Grubu (Bilim Kurulu) oluşturuldu.
- 04 Nisan 2014'te Kurum Başkanlığımızda mevcut durum değerlendirmesi ve yapılması gerekenler konusunda kurul toplantısı düzenlendi.

Bu toplantıda;

- Bu gün için ülkemizde olası veya kesin Ebola vakasının görülmediği,
- Ancak hastalığın görüldüğü bölgeyle ticari ilişkilerimiz ve seyahatin olması sebebiyle bölgeye gidecek olan vatandaşlarımızın hastalık hakkında bilgilendirilmesi gerektiği,
- Hastalığın görüldüğü bölgeden dönen vatandaşlarımıza 3 haftaya kadar hastalık belirtilerinin çıkabileceği konusunda uyarı yapılması,

- Ebola hastalığıyla ilgili ülke genelinde hizmet veren sağlık kuruluşlarına yönelik uyarıcı bilgileri içeren bir bilgi notunun hazırlanarak gönderilmesi,
- Ebola hastalığıyla ilgili hastalığın görüldüğü bölgelere seyahat edecekler için bilgilendirme çalışmalarına Türkiye Hudut Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından devam edilmesi ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumu web sayfasından da hastalığa ilişkin bilgilere ulaşılabilmesi,

- Bölgeye seyahat edeceklere ebolanın yanı sıra falciparum sıtması başta olmak üzere diğer tropikal hastalıklar hakkında da bilgilendirmeler yapılması kararları alındı.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

Toplantıda alınan kararlar doğrultusunda;

- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünce bilgilendirme çalışmaları yapıldı.
- Kurum Başkanlığımızca EVH konusunda sağlık personeline yönelik bilgi notu hazırlandı.
- Bilgi notu sağlık çalışanlarının bilgilendirilmesi ve farkındalık oluşturması için sahaya gönderildi (16 Nisan 2014 tarihli ve 2014.5679.28959 sayılı).
- Kurum Başkanlığımız web sitesinde konuyla ilgili bilgi notu ve ilgili linkler yayımlandı.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- EVH ile ilgili salgının boyutlarının büyümesi sebebiyle EVH Bilim Kurulu 8-12-13 Ağustos tarihlerinde yeniden toplandı.
- EVH Vaka Yönetim Rehberi hazırlandı.
- Hazırlanan bu rehber 19 Ağustos 2014 tarihli ve 2014.5747.319 sayılı yazıyla duyuruldu ve web sitesinde yayımlandı.

EVH Vaka Yönetim Rehberi İçeriği;

- EVH Bilgi Notu
- EVH Vaka Tanımları
- EVH Vaka Yönetim Algoritması
- EVH İzolasyon Önlemleri
- EVH Olası Teması Olan Kişilerin Değerlendirilmesi ve Yaklaşım
- EVH Tanı Testleri ve Klinik Örneklerin Alınması
- EVH Referans Hastaneler Listesi
- EVH ve Seyahat Önlemleri
- EVH Görülen Bölgelerden ve Endemik Ülkelerden Gelen Seyahat Araçlarında Ateşli Vaka Yönetimi Algoritması
- EVH Vaka Bildirim Formu

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- 22 Ağustos'ta Sağlık Bakanlığı ilgili birimleri arasında EVH ile ilgili koordinasyon toplantısı yapıldı.
- 05 Eylül'de Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda daha geniş katılımlı olarak Ebola Virüs Hastalığı Sektörler Arası İşbirliği Toplantısı düzenlendi.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- 17 Ekim 2014 tarihinde EVH Bilim Kurulu yeniden toplanarak mevcut durum değerlendirmesi yapıldı.
- 17-18-20 Ekim 2014 Bilim Kurulunca sağlık personeline verilecek standart eğitim modülü hazırlandı.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- EVH için Referans Hastaneler;
 - 36 ilde 45 Referans Hastane
- Hastanelerde hazırlılık durumunun belirlenmesi amacıyla 2 adet kontrol listesi oluşturuldu;
 - 1. Sağlık Hizmeti Veren Tüm Sağlık Tesislerinde Hazırlılık Durumu Kontrol Listesi
 - 2. Referans Hastanelerde Hazırlık Kontrol Listesi

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

EBOLA VİRÜS HASTALIĞI REFERANS HASTANELER	
KURUM ADI	İL
ADANA NUMUNE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ADANA
HATAY İSKENDERUN DEVLET HASTANESİ	HATAY
ANKARA ATATÜRK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ANKARA
ZONGULDAK ATATÜRK DEVLET HASTANESİ	ZONGULDAK
ANKARA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ANKARA
ÇORUM T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÇORUM EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ÇORUM
YOZGAT DEVLET HASTANESİ	YOZGAT
ANTALYA EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ANTALYA
AYDIN DEVLET HASTANESİ	AYDIN
AYDIN KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	AYDIN
DENİZLİ DEVLET HASTANESİ	DENİZLİ
MUĞLA T.C.SAĞLIK BAKANLIĞI MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	MUĞLA
BURSA ŞEVKET YILMAZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	BURSA
ÇANAKKALE DEVLET HASTANESİ	ÇANAKKALE
DİYARBAKIR EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	DİYARBAKIR
ELAZIĞ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ELAZIĞ
MALATYA DEVLET HASTANESİ	MALATYA
ERZURUM BÖLGE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ERZURUM
ESKİŞEHİR DEVLET HASTANESİ	ESKİŞEHİR

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

KURUM ADI	İL
ADİYAMAN T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ADİYAMAN
GAZİANTEP ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	GAZİANTEP
GAZİANTEP DR.ERSİN ARSLAN DEVLET HASTANESİ	GAZİANTEP
KAHRAMANMARAŞ NECİP FAZIL ŞEHİR HASTANESİ	KAHRAMANMARAŞ
İSTANBUL HAYDARPAŞA NUMUNE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	İSTANBUL
İSTANBUL HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	İSTANBUL
İZMİR TEPECİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	İZMİR
MANİSA MERKEZEFENDİ DEVLET HASTANESİ	MANİSA
KAYSERİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	KAYSERİ
KOCAELİ DERİNCE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	KOCAELİ
SAKARYA SAĞLIK BAKANLIĞI SAKARYA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	SAKARYA
KONYA DR.FARUK SÜKAN KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	KONYA
KONYA NUMUNE HASTANESİ	KONYA
MERSİN DEVLET HASTANESİ	MERSİN
MERSİN KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	MERSİN
ORDU T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI ORDU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ORDU
SAMSUN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	SAMSUN
SAMSUN KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	SAMSUN
SİVAS DEVLET HASTANESİ	SİVAS
TOKAT DEVLET HASTANESİ	TOKAT
ŞANLIURFA ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	ŞANLIURFA
ŞANLIURFA MEHMET AKİF İNAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	ŞANLIURFA
TRABZON KANUNİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	TRABZON
TEKİRDAĞ DEVLET HASTANESİ	TEKİRDAĞ
VAN EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ	VAN
VAN İPEKYOLU KADIN DOĞUM ve ÇOCUK HASTALIKLARI HASTANESİ	VAN

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- EVH numuneleri BSL IV düzey biyogüvenlik şartlarında çalışılan Almanya'da Bernard Noch Enstitüsü-DSÖ Referans Merkezi'ne gönderilmektedir.
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu BSL III Laboratuvarımızda tanı kapasitesinin oluşturulması için gerekli çalışmalar tamamlanmıştır.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- THY riskli olan bölge uçuşlarından yolcu listelerini tarafımıza ulaştırmaktadır.
- Türk vatandaşlarına dair bilgiler Halk Sağlığı Müdürlükleri aracılığıyla Aile Hekimlerine iletilmektedir.
- Yabancı uyruklu olup ülkemizde okuyan öğrenciler konu hakkında bilgilendirilmişlerdir.
- Ayrıca Türk vatandaşı olup riskli bölgede çalışanlar da bilgilendirilmişlerdir.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı EVH konusunda bilgilendirilmiş, salgın görülen bölgelerden hastalığın bulaştırıcısı olabilecek maymun, şempanze gibi primatların ülkemize girişinde gerekli önlemlerin alınması bildirilmiştir.
- İlgili Bakanlıkça Gine, Liberya, Nijerya ve Sierra Leone orjinli ve/veya çıkışlı hayvanat bahçesi de dahil tüm primat türlerinin ithalatı 22/8/2014 tarihinden itibaren yasaklanmıştır.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Bakanlığımız bağlı kuruluşu Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından EVH gibi uluslararası öneme haiz halk sağlığı risklerinin ülkemize girişini önlemek amacıyla sınır giriş noktalarında sağlık denetimi yapılmakta ve buna bağlı olarak uluslararası temas gerektiren işlemlerde bulunan insanlar ve araçlarla ilgili her türlü sağlık tedbirini almaktadır.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- DSÖ ve Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nun EVH ile ilgili kararları gereği uluslararası giriş noktalarında görev yapan personele ve ilgili paydaşlara konuyla ilgili olarak bilgilendirme yapıldı.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Kritik giriş noktalarında 24 saat esasına göre çalışan personel sayısı artırıldı.
- Türk Hava Yolları ile birlikte, salgın yaşanan bölgeden gelen uçuşlara yönelik alınacak tedbirler belirlendi ve uygulamaya konuldu.
- Bu bölgeden gelen uçaklarda, EVH'ye yönelik bilgilendirme anonsu yapılmakta, Türkçe, İngilizce ve Fransızca bilgilendirme broşürleri dağıtılmaktadır.
- İhtiyaç halinde uçakların Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü personeli gözetiminde dezenfekte edilmesi sağlanmaktadır.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Ülkemiz limanlarına gelen gemilere yönelik önlemler konusunda ise yurt dışından gelen gemilerin etkilenmiş bölgelerden gelip gelmediklerinin değerlendirilmesi yapılarak bu bölgelerden gelen gemilere, limanlarımıza yanaşmadan önce açıkta denetim yapılarak uygun görülürse limana yanaşma izni verilmektedir.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Havaalanı ve limanlarımıza yönelik bu önlemler dışında etkilenmiş bölgelere seyahat eden vatandaşlarımıza seyahat sağlığı hizmeti sunan Seyahat Sağlığı Merkezlerimizin sayısı 32' den 43'e çıkarıldı.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- EVH salgınıyla ilgili tüm güncel bilgiler www.seyahatsagligi.gov.tr internet sitemiz aracılığıyla paylaşılmakta ve ilgili birimlere gerekli talimatlar iletilmektedir.
- Seyahat sağlığı danışma hattı aracılığıyla konuyla ilgili bilgi almak isteyen vatandaşlarımıza gerekli bilgilendirme yapılmaktadır.

EVH-PLANLANAN ÇALIŞMALAR

- EVH Bilim Kurulu periyodik olarak toplanacaktır.
- EVH Vaka Yönetim Rehberinin mevcut gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi ve sahaya duyurulması sağlanacaktır.
- EVH hazırlılık durumunun sürekli kontrolü sağlanacaktır.
- İlgili sektörlerle işbirliği ve genel değerlendirme toplantıları düzenlenecektir.
- Mevcut durum konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

EVH-PLANLANAN ÇALIŞMALAR

- Ayrıca HSSGM Ebola ile ilgili Yolcu Bilgi Formu doldurtacaktır.
- Afrika'dan gelen tüm yolcuların termal kameradan geçirilmesi planlanmaktadır.
- Ateşi yüksek bulunanlar, havalimanındaki sağlık ekipleri tarafından özel poliklinik odasına alınarak tekrar değerlendirilmesi yapılacaktır.

EVH- YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Şüpheli vaka tanımına uyanlar uygun donanımlı 112 Acil Ekibi ile referans hastaneye nakledileceklerdir.
- Referans hastanelerde özel odaya alınıp, uygun şartlarda kan örnekleri alınarak THSK referans laboratuvarına gönderilecektir.

EVH-ÜLKEMİZDEKİ DURUM

- Bu gün itibariyle ülkemizde EVH vakası bulunmamaktadır
- Bu güne kadar ülkemizde 28 olgu EVH şüphesiyle bildirilmiş olup 2 vakanın şüpheli vaka tanımına uygun olduğu değerlendirilmiştir.
- 28 olgudan 9'üne EVH tanısal testi uygulanması kararına varılmıştır.
- Yapılan tetkiklerin sonucu EVH yönünden negatif bulunmuştur.
- Bu 28 olgunun 12'si sıtma tanısı almıştır.

T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Teşekkürler